

Program „Rodzina 500 plus” jako element systemu wspierania rodzin i dzietności

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ✓ Świadomość potrzeby wspierania dzietności w Polsce jest coraz większa. Ponad trzy czwarte badanych (77%) uważa, że państwo poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki powinno zachęcać ludzi do posiadania większej liczby dzieci.

- ✓ Zdecydowana większość ankietowanych (80%) popiera wprowadzenie świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko do 18 roku życia lub na każde dziecko w przypadku rodzin o niskich dochodach. Przeciwnych temu rozwiązaniu jest 15% ogółu respondentów.

- ✓ Społeczne przewidywania co do skutków wejścia w życie rządowego programu są umiarkowanie optymistyczne. Prawie dwie trzecie badanych (65%) ma nadzieję, że wejście w życie programu „Rodzina 500 plus” przyczyni się do wzrostu liczby urodzeń w Polsce (16% sądzi, że będzie to istotny wzrost, a 49% – że niewielki). Brak wpływu programu na liczbę urodzeń przewiduje 29% respondentów.

- ✓ Wątpliwości budzi realizacja programu „Rodzina 500 plus” w przyszłości. Ponad połowa badanych (51%) obawia się, że ten lub kolejny rząd nie znajdzie pieniędzy na kontynuowanie tego programu. Blisko jedna trzecia (32%) uważa natomiast, że program „Rodzina 500 plus” będzie traktowany priorytetowo i realizowany przez lata.

Prezydent podpisał ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która jest realizacją jednej ze sztandarowych przedwyborczych obietnic PiS. Ustawa ma na celu finansowe wsparcie rodzin wychowujących dzieci oraz poprawę dzietności w Polsce wobec utrzymywania się niekorzystnych trendów demograficznych. Przewiduje ona wypłacanie rodzinom wychowującym dzieci do 18 roku życia świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko oraz na pierwsze dziecko w rodzinach, w których dochód nie przekracza 800 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę (lub 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym).

W związku z tym zebraliśmy opinie Polaków o programie „Rodzina 500 plus” i o tym, czy i jak państwo powinno wspierać dzietność i rodziny wychowujące dzieci¹.

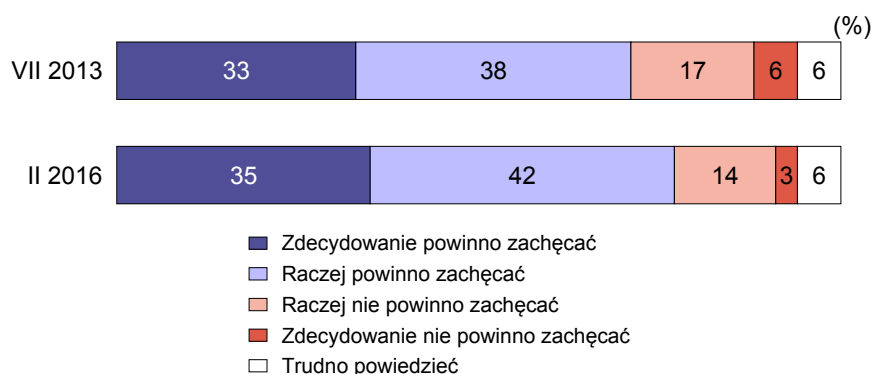
OCZEKIWANIA DOTYCZĄCE POLITYKI RODZINNEJ PAŃSTWA

Generalnie Polacy widzą potrzebę prowadzenia przez państwo polityki pronatalistycznej. Ponad trzy czwarte badanych (77%) uważa, że państwo poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki powinno zachęcać ludzi do posiadania większej liczby dzieci. Z opinią tą nie zgadza się 17% ankietowanych. Świadomość potrzeby wspierania dzietności w Polsce jest coraz większa.

Potrzebę prowadzenia przez państwo odpowiedniej polityki pronatalistycznej najczęściej dostrzegają osoby najlepiej wykształcone i sytuowane. Wagę tę kwestii częściej niż przeciętnie podkreślają ankietowani o prawicowej orientacji politycznej oraz respondenci najbardziej zaangażowani w praktyki religijne.

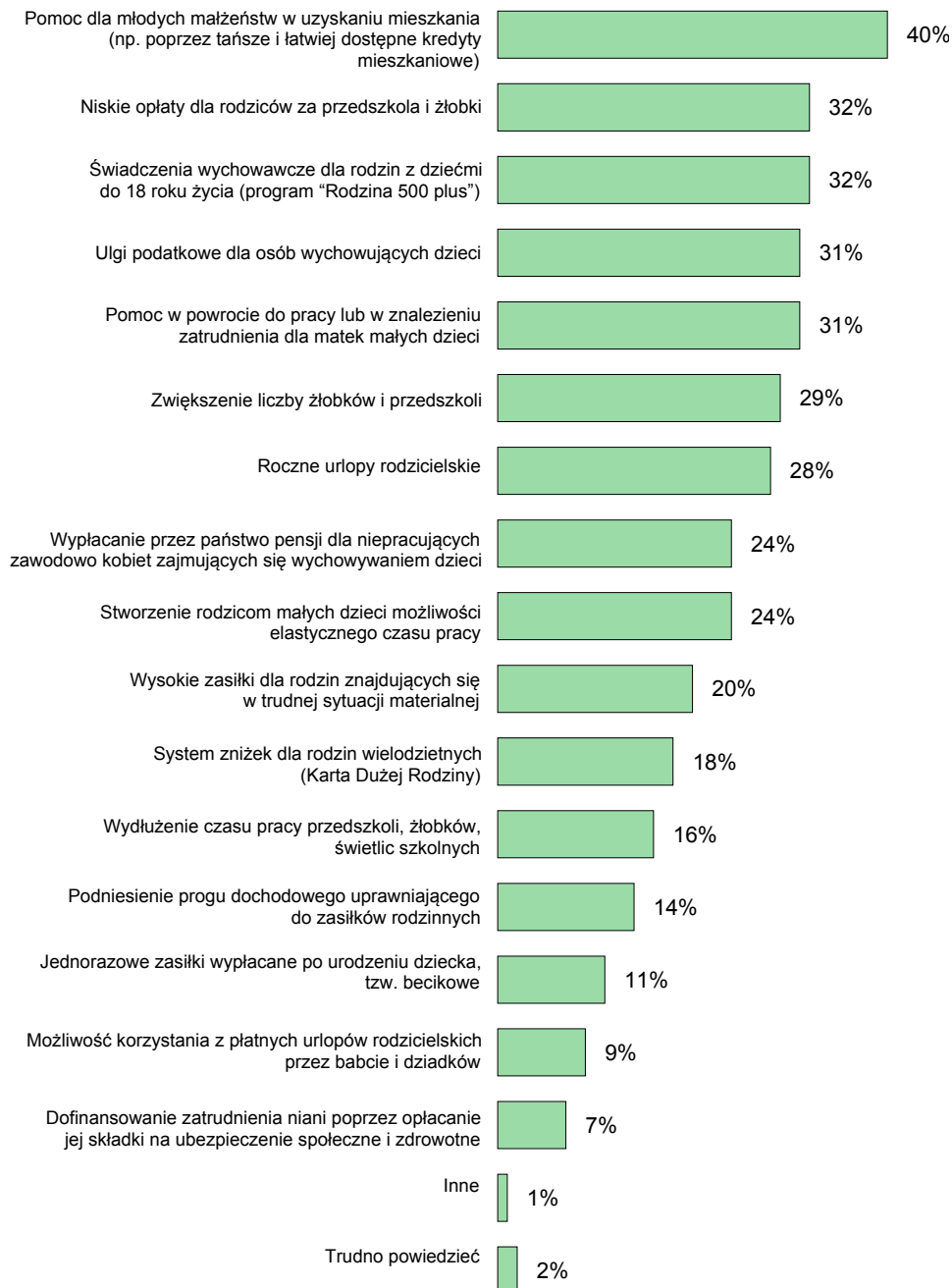
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY OBECNIE W POLSCE PAŃSTWO POPRZEZ PROWADZENIE ODPOWIEDNIEJ POLITYKI POWINNO ZACHĘCAĆ LUDZI DO POSIADANIA WIĘKSZEJ LICZBY DZIECI CZY TEŻ NIE?

W ocenie społecznej polityka pronatalistyczna i prorodzinna powinna być kompleksowa i obejmować działania służące zarówno poprawie sytuacji materialnej i bytowej rodzin, jak i ułatwieniu łączenia obowiązków rodzinnych i zawodowych poprzez wspieranie matek małych dzieci na rynku pracy oraz zwiększenie dostępności instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem. Wśród pięciu najważniejszych, zadaniem badanych, realizowanych lub postulowanych form wspierania dzietności znalazły się: pomoc dla młodych małżeństw w uzyskaniu mieszkania, niskie opłaty dla rodziców za przedszkola i żłobki, świadczenia wychowawcze dla rodzin z dziećmi do 18 roku życia, ulgi podatkowe dla osób wychowujących dzieci oraz pomoc w powrocie do pracy lub znalezieniu zatrudnienia dla matek małych dzieci. W dalszej kolejności wymieniano zwiększenie liczby żłobków i przedszkoli oraz roczne urlopy rodzicielskie.

RYS. 2. JAKIE FORMY WSPIERANIA RODZINY, OBECNIE FUNKCJONUJĄCE LUB POSTULOWANE, UWAŻA PAN(I) ZA NAJBARDZIEJ ZACHĘCAJĄCE MŁODYCH LUDZI DO POSIADANIA DZIECI?

Prowadzone w kolejnych latach badania pokazują, jak zmienia się sposób myślenia Polaków o polityce prorodzinnej państwa. Jeszcze dziesięć lat temu dominowało przekonanie, że państwo powinno wspierać tylko rodziny znajdujące się w trudnym położeniu materialnym. Od kilku lat dominuje opinia, że wsparcie ze strony państwa powinny otrzymywać wszystkie rodziny wychowujące dzieci. A zatem w ocenie społecznej polityka prorodzinna powinna mieć nie tyle charakter prosojalny, ile służyć wzmocnieniu wartości rodziny i posiadania dzieci, tym samym wspierać dzietność.

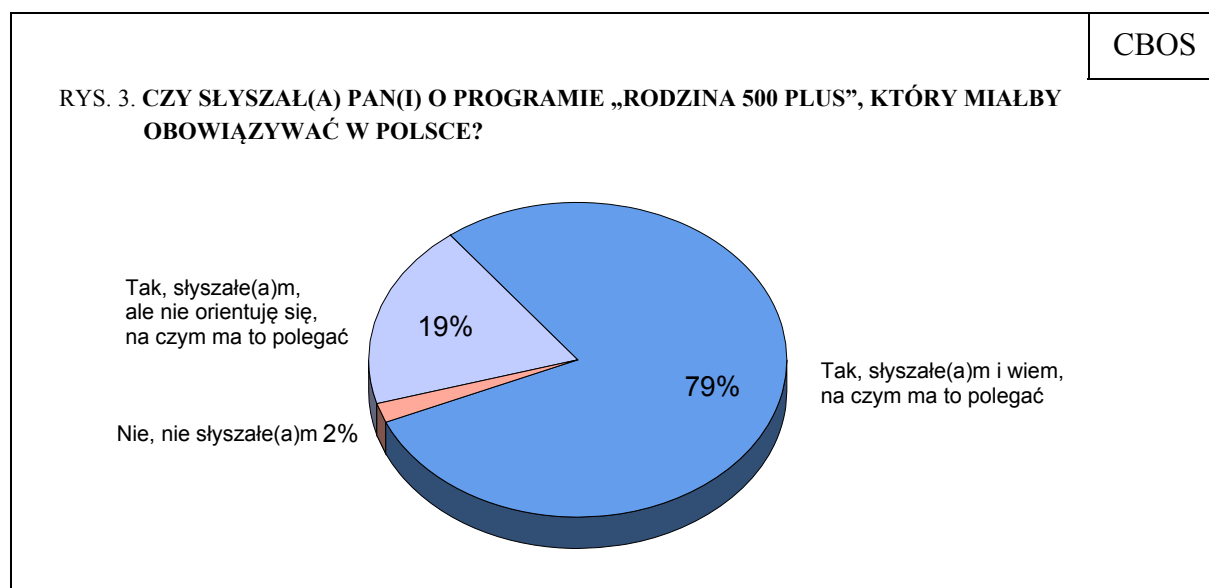
Tabela 1

Możliwe są różne podejścia i różne formy polityki wspierania rodzin przez państwo. Czy, Pana(i) zdaniem, państwo powinno wspierać:	Wskazania respondentów według terminów badań			
	II 2000	II 2006	IV 2012	II 2016
	w procentach			
- wszystkie rodziny wychowujące dzieci	36	43	60	60
- tylko rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej	61	53	37	38
- państwo w ogóle nie powinno wspierać rodzin	1	1	1	0
Trudno powiedzieć	2	3	2	2

OPINIE O PROGRAMIE „RODZINA 500 PLUS”

WIEDZA O PROGRAMIE

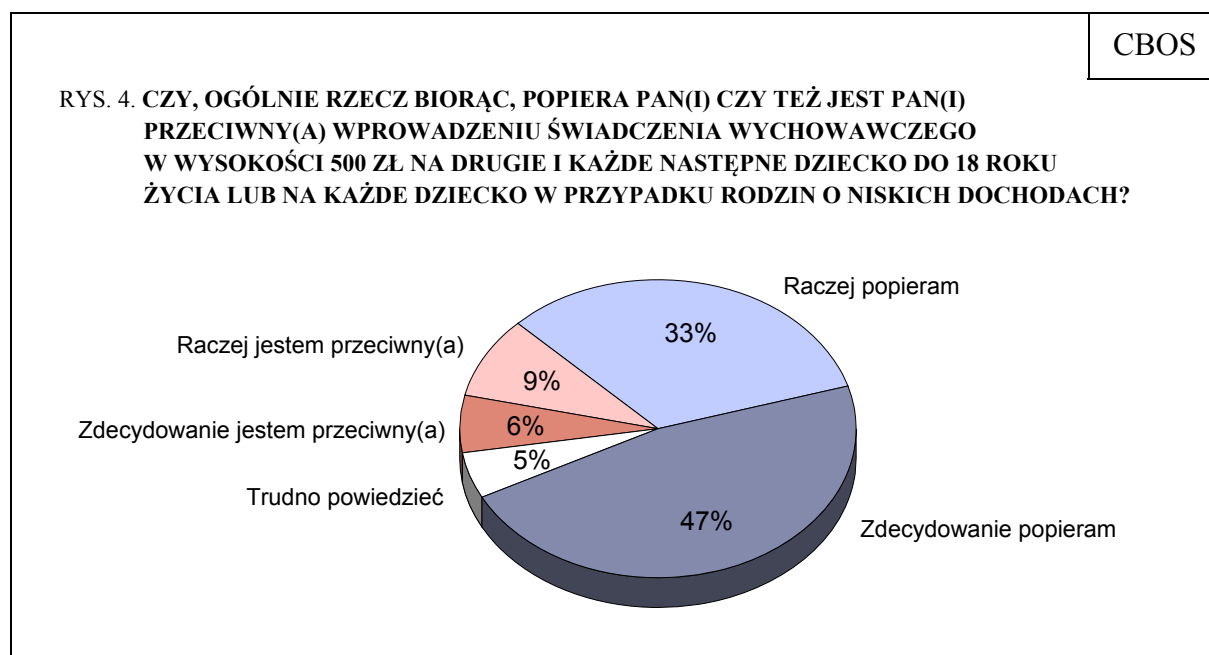
Prawie wszyscy Polacy (98%) słyszeli o rządowym programie „Rodzina 500 plus”, niemal cztery piąte ogółu badanych deklaruje, że wie, na czym ma on polegać.

Ogółem 28% badanych zadeklarowało, że ma na wychowaniu dzieci do 18 roku życia. Większość z nich (57%, tj. 16% ogółu) spodziewa się, że otrzyma świadczenie wychowawcze przynajmniej (i najczęściej) na jedno dziecko. Pozostali (37%, tj. 10% ogółu) twierdzą, że świadczenie nie będzie im przysługiwać. Tylko stosunkowo nieliczni opiekunowie dzieci do 18 roku życia (6%, tj. 2% ogółu) jeszcze nie wiedzą, czy będą beneficjentami programu „Rodzina 500 plus”.

POPARCIE DLA PROGRAMU

Wprowadzenie świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko do 18 roku życia lub na każde dziecko w przypadku rodzin o niskich dochodach popiera zdecydowana większość badanych (80%, w tym 47% zdecydowanie). Przeciwnych temu rozwiązaniu jest 15% ankietowanych.

Program „Rodzina 500 plus” znajduje poparcie we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Stosunek do niego różnicuje jednak w pewnym stopniu status społeczno-ekonomiczny badanych, określony poziomem wykształcenia i wysokością dochodów *per capita*. Im wyższy poziom wykształcenia i wyższe dochody, tym bardziej krytyczny stosunek do tego projektu. O ile wśród osób z wykształceniem podstawowym oraz wśród najslabiej sytuowanych (o miesięcznych dochodach *per capita* do 649 zł), ponad 90%

deklaruje poparcie dla programu „Rodzina 500 plus”, a tylko nieliczni są przeciw, o tyle wśród respondentów z wyższym wykształceniem oraz wśród badanych dysponujących miesięcznie kwotą 2000 zł i więcej na osobę w rodzinie rządowy projekt ma mniej więcej dwie trzecie zwolenników (odpowiednio: 68% i 65%) i całkiem sporo przeciwników (28% i 31%).

Stosunek do programu w pewnej mierze modyfikuje orientacja polityczna i światopoglądowa badanych. Popieraniu go sprzyjają poglądy prawicowe oraz silniejsza religijność.

W elektoratach partyjnych poparcie dla programu „Rodzina 500 plus” wyrażają przede wszystkim wyborcy PiS oraz ruchu Kukiz'15. Jego zwolennikami są w większości także sympatycy PO i Nowoczesnej, choć spore ich grupy należą do jego oponentów.

Tabela 2

Elektoraty partyjne*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde następne dziecko do 18 roku życia lub na każde dziecko w przypadku rodzin o niskich dochodach?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	95	3	2
Kukiz '15	89	7	4
PO	65	32	3
Nowoczesna Ryszarda Petru	62	31	7

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Program „Rodzina 500 plus” popiera ogromna większość jego potencjalnych beneficjentów. Stosunkowo bardziej krytyczni wobec niego są ci, którzy mają dzieci do 18 roku życia, ale świadczenia wychowawczego nie otrzymują, jednak i w tej grupie wyraźnie dominuje aprobata.

Tabela 3

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde następne dziecko do 18 roku życia lub na każde dziecko w przypadku rodzin o niskich dochodach?		
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
		w procentach		
Niemający pod opieką dzieci do 18 roku życia		80	14	6
Mający pod opieką dzieci do 18 roku życia i według własnych deklaracji*:	– nieuprawnieni do świadczenia wychowawczego na żadne dziecko	69	24	7
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 1 dziecko	87	12	1
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 2 dzieci i więcej	90	10	0

*Pominięto osoby niewiedzące, czy otrzymają świadczenie wychowawcze na dzieci ze względu na ich małą liczebność (15 osób)

OCENA SKUTKÓW PROGRAMU

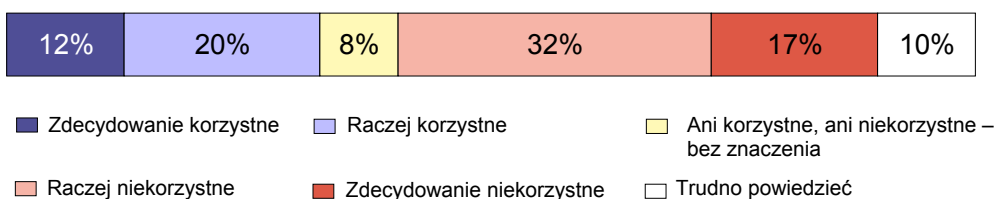
Większość badanych (78%) jest przekonana, że wprowadzenie programu „Rodzina 500 plus” będzie korzystne dla społeczeństwa. Spora grupa (36%) deklaruje, że oni sami lub ktoś z ich gospodarstwa domowego skorzysta z tego programu. Wątpliwości budzą jednak skutki jego realizacji dla gospodarki – 49% respondentów obawia się, że realizacja programu będzie niekorzystna dla gospodarki, 32% zaś sądzi, że będzie korzystna. Co ciekawe, opinie o gospodarczych skutkach programu „Rodzina 500 plus” różnicuje nie tyle położenie społeczne, ile – przede wszystkim – orientacja polityczna. O ile niemal połowa badanych identyfikujących się z prawicą (49%) jest przekonana, że wprowadzenie świadczenia wychowawczego dla rodzin z dziećmi do 18 roku życia przyniesie gospodarce korzyści, o tyle dwie trzecie ankietowanych o orientacji lewicowej (66%) obawia się, że będzie ono miało niekorzystne następstwa dla gospodarki. W potencjalnych elektoratach partyjnych przeświadczenie o ekonomicznych korzyściach z realizacji programu „Rodzina 500 plus” wyrażają przede wszystkim zadeklarowani wyborcy PiS (57%). Sympatycy ruchu Kukiz'15 są w tej kwestii podzieleni – równie często spodziewają się pozytywnych skutków wprowadzenia tego programu (37%), co negatywnych (38%). Większość zwolenników PO (71%) oraz Nowoczesnej (74%) przewiduje natomiast, że jego realizacja zaszkodzi polskiej gospodarce.

RYS. 5

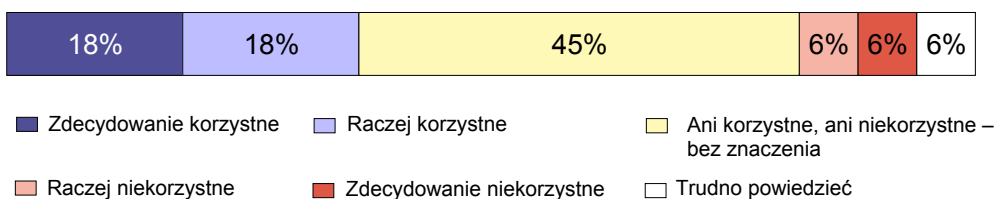
CZY WPROWADZENIE ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO W WYSOKOŚCI 500 ZŁ NA DRUGIE I KAŻDE NASTĘPNE DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA LUB NA KAŻDE DZIECKO W PRZYPADKU RODZIN O NISKICH DOCHODACH BĘDZIE KORZYSTNE DLA SPOŁECZEŃSTWA?

CZY WPROWADZENIE ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO W WYSOKOŚCI 500 ZŁ NA DRUGIE I KAŻDE NASTĘPNE DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA LUB NA KAŻDE DZIECKO W PRZYPADKU RODZIN O NISKICH DOCHODACH BĘDZIE KORZYSTNE DLA POLSKIEJ GOSPODARKI?

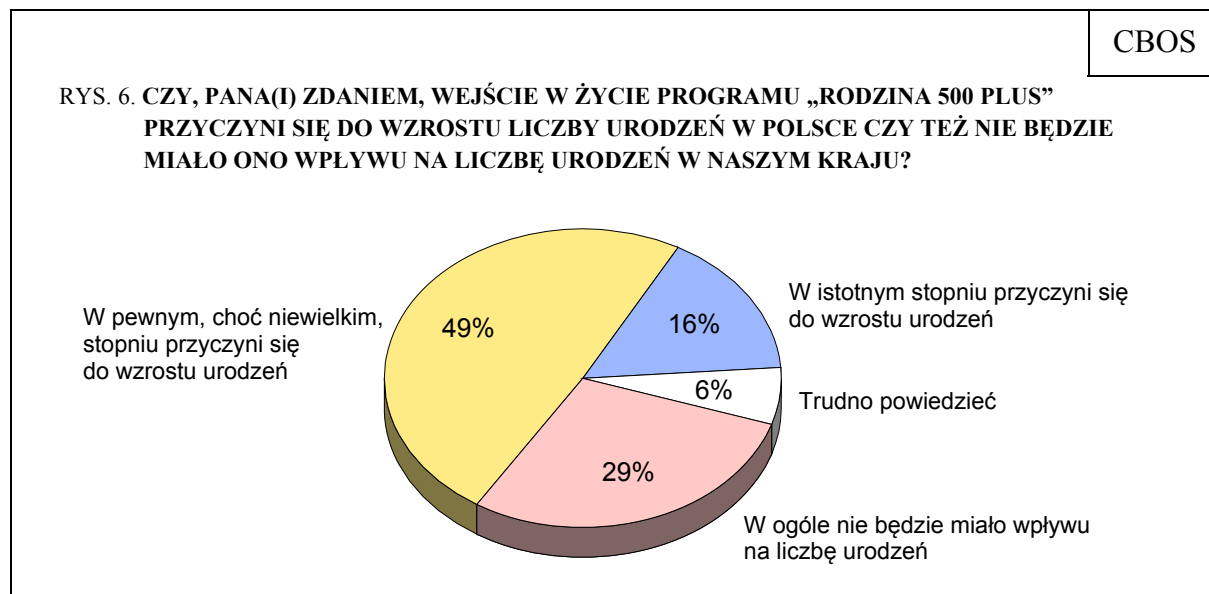

CZY WPROWADZENIE ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO W WYSOKOŚCI 500 ZŁ NA DRUGIE I KAŻDE NASTĘPNE DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA LUB NA KAŻDE DZIECKO W PRZYPADKU RODZIN O NISKICH DOCHODACH BĘDZIE KORZYSTNE DLA PANA(I) OSOBIŚCIE LUB INNYCH OSÓB Z PANA(I) GOSPODARSTWA DOMOWEGO?

Według szacunków rządu dzięki wprowadzeniu programu „Rodzina 500 plus” w ciągu dziesięciu lat urodzi się w Polsce 278 tys. dzieci więcej, niżby to miało miejsce bez tego rozwiązania i przy założeniu, że sprawdziłaby się optymistyczna prognoza GUS dotycząca liczby urodzeń. Ma to złagodzić spadek liczby rodzących się w Polsce dzieci, choć nie zdoła całkiem odwrócić negatywnych trendów. Społeczne przewidywania dotyczące skutków wejścia w życie rządowego programu są umiarkowanie optymistyczne. Prawie dwie trzecie

badanych (65%) ma nadzieję, że wejście w życie programu „Rodzina 500 plus” przyczyni się do wzrostu liczby urodzeń w Polsce (16% sądzi, że będzie to istotny wzrost, a 49% – że niewielki). Brak wpływu programu na liczbę urodzeń przewiduje 29% respondentów.

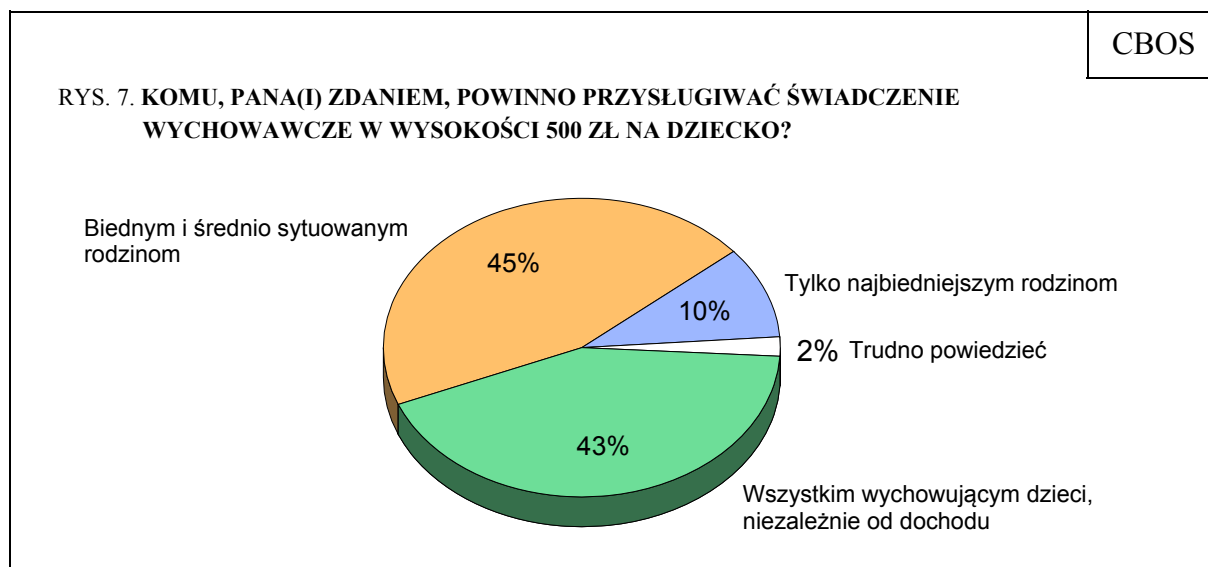

Jak wynika z analiz, opinie na temat skuteczności rządowego programu także różnicuje głównie orientacja polityczna. Wzrostu urodzeń spodziewają się przede wszystkim badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (23% sądzi, że będzie on znaczny, a 55% – że niewielki), natomiast braku wpływu – ankietowani identyfikujący się z lewicą (44%). W elektoratach partyjnych największymi optymistami są zwolennicy PiS – 27% spodziewa się istotnego wzrostu urodzeń, a 51% niewielkiego. Pozytywnych efektów programu oczekuje też zdecydowana większość sympatyków ruchu Kukiz'15 (20% przewiduje istotny wzrost liczby urodzeń, a 57% – niewielki). Bardziej sceptyczni w ocenach są sympatycy PO i Nowoczesnej, wśród których znaczna część (odpowiednio: 43% i 46%) sądzi, że program ten nie przyniesie zamierzonych efektów w postaci wzrostu liczby urodzeń.

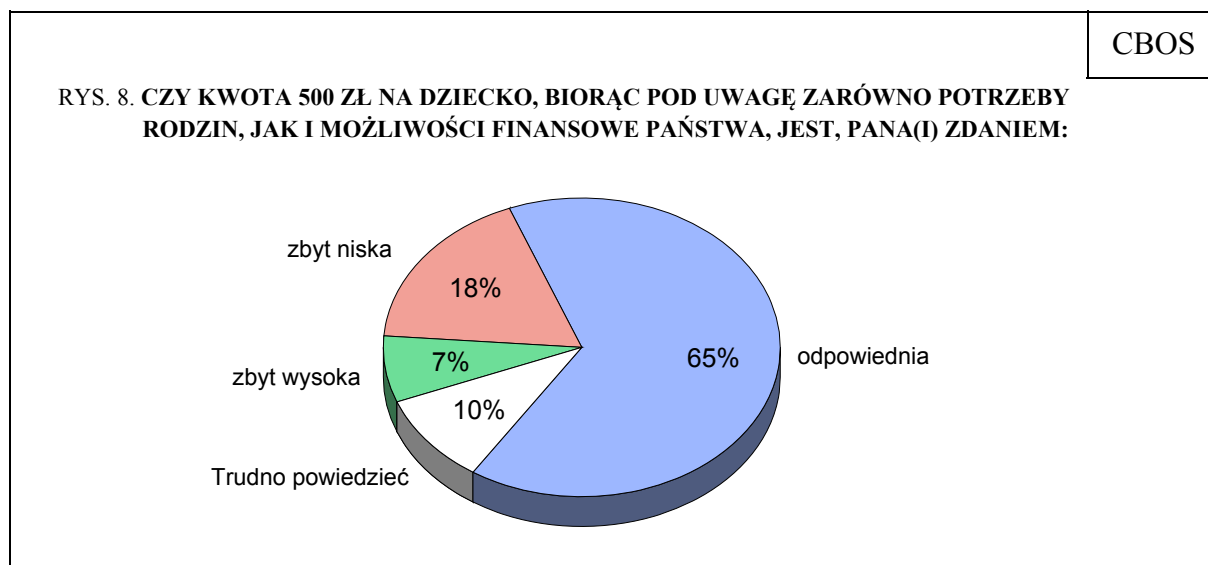
WYSOKOŚĆ I ZASADY WYPŁACANIA ŚWIADCZEŃ

Jedną z budzących kontrowersje kwestii dotyczących zasad wypłacania świadczeń wychowawczych jest brak limitu dochodów uprawniających do ich pobierania. Zgodnie z przyjętym założeniem, świadczenie ma mieć charakter powszechny (od drugiego dziecka), a system wypłat możliwie najprostszy.

Opinie na temat tego, kto powinien być adresatem rządowego programu, są podzielone. Ogółem ponad połowa respondentów uważa, że dostęp do świadczenia wychowawczego powinien być ograniczony i przysługiwać rodzinom biednym i średnio zamożnym (45%) lub tylko najbiedniejszym (10%). Duża grupa (43%) sądzi jednak, że świadczenie wychowawcze powinno być wypłacane wszystkim rodzinom, niezależnie od ich dochodu.

Prawie dwie trzecie ankietowanych (65%) uważa, że biorąc pod uwagę zarówno potrzeby rodzin, jak i możliwości finansowe państwa kwota 500 zł na dziecko jest odpowiednia. Pozostali częściej sądzą, że jest zbyt niska (18%) niż że zbyt wysoka (7%).

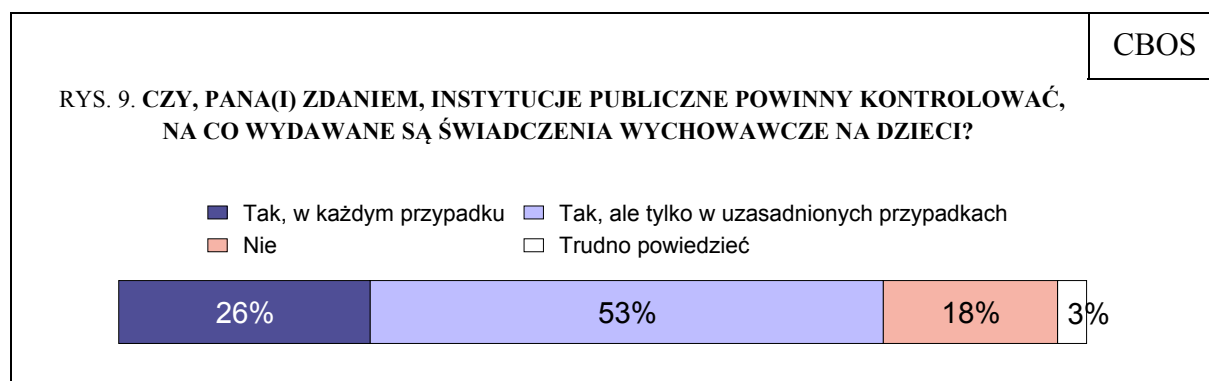
Przekonanie, że kwota 500 zł na dziecko jest odpowiednia, przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, a także wśród beneficjentów programu „Rodzina 500 plus”.

Tabela 4

		Czy kwota 500 zł na dziecko, biorąc pod uwagę zarówno potrzeby rodzin, jak i możliwości finansowe państwa, jest, Pana(i) zdaniem:			
		odpowiednia	zbyt niska	zbyt wysoka	Trudno powiedzieć
		w procentach			
Niemający pod opieką dzieci do 18 roku życia		65	17	7	11
Mający pod opieką dzieci do 18 roku życia i według własnych deklaracji*:	– nieuprawnieni do świadczenia wychowawczego na żadne dziecko	61	23	8	8
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 1 dziecko	68	17	7	8
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 2 dzieci i więcej	71	24	2	3

*Pominięto osoby niewiedzące, czy otrzymają świadczenie wychowawcze na dzieci ze względu na ich małą liczebność (15 osób)

Zgodnie z przyjętymi założeniami, instytucje publiczne nie będą kontrolować, na co przeznaczone zostanie świadczenie wychowawcze. Jednak w przypadku sygnałów, że otrzymywane środki są marnotrawione lub wydawane niezgodnie z celem, przewidziana jest możliwość przekazywania świadczeń wychowawczych w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. Podejście ustawodawcy jest zbieżne, jak się wydaje, z odczuciami społecznymi. Zdaniem ponad połowy badanych (53%) instytucje publiczne powinny kontrolować, na co wydawane są świadczenia wychowawcze jedynie w uzasadnionych przypadkach. Co czwarty respondent (26%) sądzi, że kontrola powinna dotyczyć wszystkich rodzin. Prawie co piąty (18%) jest jednak przeciwnikiem jakichkolwiek kontroli.

Opinie w tej kwestii różnicuje w pewnym stopniu wykształcenie. Do zwolenników kontroli częściej należą badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym niż z wykształceniem średnim i wyższym. Generalnie przeciwnikami kontroli częściej są osoby wychowujące dzieci poniżej 18 roku życia niż niemające pod opieką dzieci. Przeciwni jakiegokolwiek kontroli są przede wszystkim respondenci deklarujący, że otrzymają świadczenia wychowawcze na co najmniej dwoje dzieci.

Tabela 5

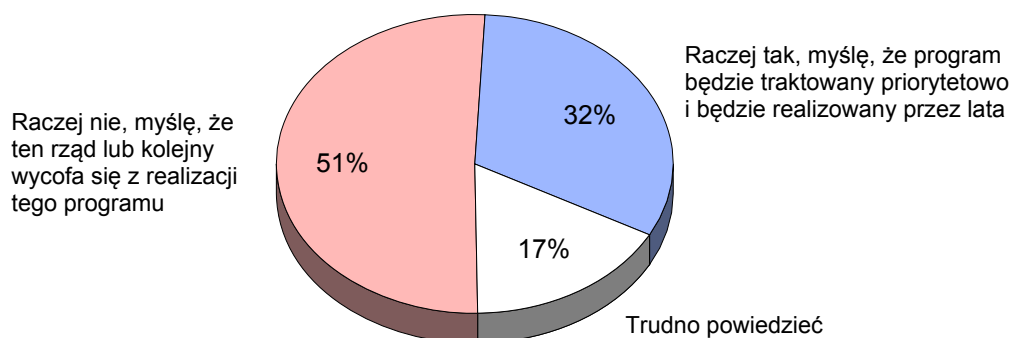
		Czy, Pana(i) zdaniem, instytucje publiczne powinny kontrolować na co wydawane są świadczenia wychowawcze na dzieci?			
		Tak, w każdym przypadku	Tak, ale tylko w uzasadnionych przypadkach	Nie	Trudno powiedzieć
		w procentach			
Niemający pod opieką dzieci do 18 roku życia		29	52	17	2
Mający pod opieką dzieci do 18 roku życia i według własnych deklaracji*:	– nieuprawnieni do świadczenia wychowawczego na żadne dziecko	19	60	19	2
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 1 dziecko	27	51	21	1
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 2 dzieci i więcej	15	47	37	2

*Pominięto osoby niewiedzące, czy otrzymają świadczenie wychowawcze na dzieci ze względu na ich małą liczebność (15 osób)

PERSPEKTYWICZNOŚĆ PROGRAMU

Skuteczność programu „Rodzina 500 plus” będzie zależała – najprawdopodobniej – nie tyle od tego, jak długo będzie on faktycznie realizowany, ile przede wszystkim od tego, czy stanie się on w świadomości społecznej stałym i przewidywalnym elementem systemu wspierania rodzin i dietności w Polsce. Tylko wówczas może on być brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych i sprzyjać zwiększaniu dietności. Tymczasem wątpliwości budzi realizacja programu „Rodzina 500 plus” w przyszłości. Ponad połowa badanych (51%) obawia się, że ten lub kolejny rząd nie znajdzie pieniędzy na kontynuowanie tego programu. Prawie jedna trzecia (32%) uważa natomiast, że program „Rodzina 500 plus” będzie traktowany priorytetowo i realizowany przez lata.

RYS. 10. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY W KOLEJNYCH LATACH BĘDĄ PIENIĄDZE NA REALIZACJĘ PROGRAMU „RODZINA 500 PLUS”?

Opinie w tej kwestii wyraźnie różnicuje, z jednej strony, orientacja polityczna (i szerzej – światopoglądowa) badanych, z drugiej – wykształcenie. W realizację programu „Rodzina 500 plus” w kolejnych latach wierzy ponad połowa osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne (53%). Większość respondentów identyfikujących się z lewicą (68%) oraz lokujących swoje poglądy w centrum (59%) przewiduje, że ten lub kolejny rząd wycofa się z programu. Ponadto im większa religijność, tym częstsze nadzieje, że program „Rodzina 500 plus” będzie traktowany priorytetowo, a jego realizacja nie zostanie zaniechana.

W elektoratach partyjnych nadzieję na kontynuację programu w kolejnych latach mają przede wszystkim wyborcy PiS, rzadziej sympatycy ruchu Kukiz’15. Większość zwolenników PO oraz Nowoczesnej sądzi, że program szybko upadnie.

Tabela 6

Elektoraty partyjne*	Jak Pan(i) sądzi, czy w kolejnych latach będą pieniądze na realizację programu „Rodzina 500 plus”?		
	Raczej tak, myślę, że program będzie traktowany priorytetowo i będzie realizowany przez lata	Raczej nie, myślę, że ten rząd lub kolejny wycofa się z realizacji tego programu	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	60	24	16
Kukiz’15	43	49	8
PO	15	77	8
Nowoczesna Ryszarda Petru	14	80	6

*Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Przekonanie, że obecny lub kolejny rząd wycofa się ze świadczenia wychowawczego 500 plus jest tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia badanych. Sceptycznie o kontynuacji programu „Rodzina 500 plus” wypowiada się 62% respondentów z wyższym wykształceniem (wśród osób z wykształceniem podstawowym – 41%, z zasadniczym zawodowym – 44%).

Jak się okazuje, także ludzie młodzi (w wieku 18–34 lata), do których przynajmniej potencjalnie adresowany jest program, są częściej niż przeciętnie sceptyczni co do tego, czy będzie on kontynuowany w kolejnych latach (60% wśród osób od 18 do 24 roku życia, 63% wśród badanych w wieku 25–34 lata).

Beneficjenci programu „Rodzina 500 plus” nieco częściej niż przeciętnie spodziewają się, że będzie on realizowany w przyszłości. Nadzieje na to najczęściej wyrażają osoby uprawnione do świadczenia wychowawczego na co najmniej dwoje dzieci. Także wśród nich jednak przeważająca część ma obawy, że ten lub kolejny rząd wycofa się z programu.

Tabela 7

		Jak Pan(i) sądzi, czy w kolejnych latach będą pieniądze na realizację programu „Rodzina 500 plus”?		
		Raczej tak, myślę, że program będzie traktowany priorytetowo i będzie realizowany przez lata	Raczej nie, myślę, że ten rząd lub kolejny wycofa się z realizacji tego programu	Trudno powiedzieć
		w procentach		
Niemający pod opieką dzieci do 18 roku życia		32	50	18
Mający pod opieką dzieci do 18 roku życia i według własnych deklaracji*:	– nieuprawnieni do świadczenia wychowawczego na żadne dziecko	30	56	14
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 1 dziecko	35	49	16
	– uprawnieni do świadczenia wychowawczego na 2 dzieci i więcej	39	47	14

*Pominięto osoby niewiedzące, czy otrzymają świadczenie wychowawcze na dzieci ze względu na ich małą liczebność (15 osób)

W ostatnich latach nastąpił pewien przełom w myśleniu Polaków o polityce państwa wobec rodziny związany ze wzrostem świadomości potrzeby prowadzenia polityki pronatalistycznej. Kiedyś przeważało przekonanie, że pomoc państwa powinna być adresowana w głównej mierze do rodzin gorzej sytuowanych i słabiej sobie radzących, obecnie dominuje pogląd, że państwo powinno wspierać wszystkie rodziny wychowujące dzieci. Program „Rodzina 500 plus” wpisuje się w ten sposób myślenia o polityce państwa wobec rodzin. Spotyka się on z poparciem zdecydowanej większości Polaków. Duża część z nich wierzy, że rządowy program przyczyni się do wzrostu urodzeń w Polsce, choć stosunkowo niewielu liczy, że będzie miał znaczenie przełomowe. Skuteczność programu „Rodzina 500 plus” będzie z pewnością zależała od tego, czy stanie się on w społecznej świadomości trwałym elementem kompleksowego systemu wspierania rodzin. Obok materialnego wsparcia rodzin istotne są takie elementy tego systemu, jak: poprawa dostępności mieszkań dla ludzi młodych oraz ułatwienia w łączeniu obowiązków rodzinnych i zawodowych poprzez wspieranie matek małych dzieci na rynku pracy, a także poprzez zwiększenie dostępności instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem.

Opracowała

Beata ROGUSKA